

Asia: LVM035:00/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Finnair kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi logistiikan digitalisaatiosta. Olemme osallistuneet periaatepäätöksen taustalla olevan logistiikan digitalisaatiostrategian laadintaan ja pidämme hyvänä, että periaatepäätöksessä on koottu yhteen logistiikan digitalisaatioon liittyvät toimet ja sovitettu yhteen mm. valtakunnallisen liikennejärjestelmän (liikenne 12) ja fossiilittoman liikenteen tiekartan kanssa. Digitalisaation avulla voidaan merkittävästi tehostaa logistiikkaa ja alentaa kustannuksia, saada aikaan uutta liiketoimintaa sekä uusia palveluita ja vähentää merkittävästi logistiikasta aiheutuvia päästöjä. Toivomme erityisesti logistiikan digitalisaatiota koskevassa päätöksenteossa kiinnitettävän huomiota Helsinki-Vantaan lentoasemaan tärkeään merkitykseen kansainvälisenä rahtikeskuksena, jonka digitaalisilla ratkaisuilla on olennainen merkitys Suomen kilpailukykyyn.

Esitämme seuraavia näkökohtia periaatepäätöksen toimenpidekokonaisuuksiin:

1. Tietoympäristön kehittäminen globaalilla ja EU-tasolla

Lentoyhtiön ja kansainvälisen liiketoiminnan näkökulmasta laadukkaan tietoympäristön suunnittelussa ja rakentamisessa on erittäin tärkeää ottaa huomioon globaali ja EU-tason näkökulma. Harmonisointi ja standardointi tulee toteuttaa vähintään EU-tasolla. Lentorahdin näkökulmasta prosessien ja tiedonjakamallien tulee olla yhteentoimivia, esim. IATA:n One Record tai EU:n FEDeRATED mallien kanssa. Kansallisesti poikkeavat data-, tiedonjako- ja turvallisuusmallit ilman yhteentoimivuselementtiä ovat ongelmallisia globaalien liiketoiminnan kannalta.

2. Logistiikan digitalisaation sääntely-ympäristö

Pidämme tärkeänä osallistumista aktiivisesti dataa ja datan hallintamallia koskeviin EU-lainsäädäntöaloitteiden käsittelyyn ja ennakkovaikuttamiseen. Tuemme periaatepäätöksessä esiin nostettuja periaatteita yhteentoimivuudesta, teknologianeutraaliudesta sekä laajasta tietojen saatavuudesta logistiikan sääntely-ympäristön rakentamisessa. Digitaalisten kuljetusketjujen syntymiseksi tarvitaan markkinaehtoisuuden ja sopimusvapauden rinnalle myös mahdollisesti liiketoiminnan mahdollistavaa sääntelyä, jonka avulla varmistetaan datan saatavuus, mutta samalla turvataan, että henkilöiden yksityisyyden suoja, yritysten liikesalaisuudet ja liikenne- ja lastiturvallisuus eivät vaarannu. Lisäksi on tärkeää myös pyrkiä luomaan edellytyksiä uudelle kuljetuksen aikana tapahtuvalle toiminnalle, josta esimerkkinä lentoliikenteessä olisi lennonaikaisen tullauksen mahdollistaminen tarvittavin EU-lainsäädäntömuutoksina.

3. Seurantatiedon saatavuuden ja tilastoinnin kehittäminen

Kannatamme ajatusta siitä, että kuljetusketjun seuranta- ja päästötietoa olisi oltava saatavilla lähettäjältä loppukäyttäjään saakka mahdollistaen toimituksen kulun ja päästöjen seurannan reaaliaikaisesti ja ennakoivasti. Tämä mahdollistaisi lentoyhtiön ja nähdäksemme laajemminkin kaikkien logistiikan toimijoiden näkökulmasta paremman kuljetusten suunnittelun ja toteutuksen kustannustehokkaammin ja vähennettyä kuljetuksista aiheutuvia päästöjä merkittävästi.

4. Kyber- ja tietoturvallisuuden varmistaminen

Kyber- ja tietoturvallisuus tulee olla korkealla tasolla luottamuksen rakentamiseksi ja ylläpitämiseksi. Lentorahtina kuljetetaan yhteiskunnan toiminnalle ja huoltovarmuudelle kriittisiä tavaroita ja on erittäin tärkeää, että on käytössä mahdollisimman toimivat globaalisti yhteentoimivat menettelyt kyber- ja tietoturvan varmistamiseen ja myös riittävät valvontaresurssit tieto- ja kyberturvatyöhön.

5. Tieto yhteentoimivaksi yhteistyöllä

Kannatamme yhteisen kehittämissuunnitelman laatimista logistiikan digitalisaation tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan kehittämiseksi ja EU-hankerahoituksen hakemista. Erityisesti Helsinki Vantaan aseman vahvistaminen Euroopan ja Aasian välisenä rahtikeskuksena tulee ottaa

huomioon merkittävänä keskuksena koko Suomen logistiikan kannalta. Konkreettinen Helsinki-Vantaan asemaa globaalina logistiikkakeskuksena tukeva hanke olisi lentokentän logistiikka portaalin kehittäminen. Portaalin merkitys tulee korostumaan EU:n uuden tulli- ja turvaprofilointijärjestelmän ICS2 käyttöönoton myötä, kun Suomen Tulli ei enää saa samoja kanavia pitkin nykyisiä lähetysten tietoja, vaan tarvitaan uudenlaista tiedonjakamisalustaa. Koronakriisin kurittama lentoliikenne hyötyisi merkittävästi, jos kaikki toimijat voisivat välittää nämä tullin tarvitsemat tiedot yhtä tiedonjakoalustan kautta ja voisivat hyödyntää alustaratkaisua myös laajemmin.

Koskinen Timo
Finnair Oyj